

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR HATÁROK

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 280 (2564) szám.

Péntek

Nagyvárad, 1940 december 27

Francia városokat bombáztak karácsony másodnapján az angol repülők

A német légiő nem támadott az ünnepek alatt. Albániában nem szüneteltek a hadműveletek

Berlínből jelentik (Német Távíráti Iroda): Még a német légiő a karácsonyi ünnepek alatt nem támadta Angliát, addig a brit repülők karácsony másodnapján nappal és éjjel bombákat dobáltak repülőterekre, kikötőberendezésekre és városokra a megszállott Franciaországban. A francia polgárok közül néhányan a támadások következtében életüket veszítették. Az anyagi kár csekély. Katonai berendezéseket nem találtak el. Légvédelmi alakulataink egy ellenséges gépet lelőttek.

Londonból jelentik (Reuter): A légügyi és belbiztonsági minisztérium jelentése szerint péntekre virradó éjjel az ország felett semmiféle ellenséges légitvekenység nem volt.

GÖRÖG CSAPATÜSSZEVEZŐSÉGEK ALBÁNIÁBAN

Belgrádból jelentik: A Pravda jelenti a görög-albán határról. A harcok a görög és olasz csapatok között; az utóbbi napokban ismét fellángoltak. Főként északon az Ochrida-tó környékén követték egymást az ütközések, amelyek Csupusnál szuronyrohamokat is eredményeztek. Csupus jelentős útkereszteződésnél észak felé vezető útvonalon. Elveszeredett harcok folynak a Szkumpe és Devoli folyók völgyében. A harcok eredményéről részletes jelentés még nem érkezett.

Rómából jelentik (MTI): Az olasz sajtó belgrádi keltezéssel ellátott szaloniki értesülésre támaszkodva jelenti, hogy a görögök veszteségei az utóbbi napokban óriásiak voltak. Behívták az eddig felmentett összes orvosokat és ápolókat. Az ország belsejében nagy gépkocsis karavánok és vonatok érkeznek sebesültekkel.

Belgrádból jelentik (Avala): A Politika bi-folji értesülése szerint a görögök Albániában jelentős csapatösszevonásokat hajtottak végre. A hadműveletek karácsony ünnepe alatt sem szüneteltek és főként a tüzérségek tevékenykedtek.

ANGOL REPÜLŐK ISMÉT MEGSÉRTETTÉK SVÁJC LÉGI TERÉT

Berlínből jelentik (Német Távíráti Iroda):

Angol repülők újra megsértették Svájc légi terét. Brit részről megkockáztatták azt az állítást, hogy ezúttal német gépekről volt szó. Német illetékes helyen megállapítják, hogy az igazság nagyon is átlátszó elferdítéséről van szó, amit visszautasítanak.

Rómából jelentik (Stefani): Az olasz főhadiszállás hivatalos közleménye beszámol arról, hogy a *Serpente* buvárhajó a Földközi-tengeren elsüllyesztette az egyik brit cirkálót, a *Mecénico* az Atlanti-óceánon két nagy brit kereskedelmi

Dower környékére és ellenséges hajókra tüzeltek a német messzehordó ágyúk

A német és olasz véderőőparancsnokság legújabb jelentése

Berlínből jelentik (Német Távíráti Iroda): A német messzehordó ütegek pénteken hajnalban hatásosan tüzeltek a csatornában haladó ellenséges hajókra és Dower kikötőjére.

Londonból jelentik (Reuter): Pénteken reggel két és fél órán át heves ágyuzás volt a La Manche csatorna partjain. A francia partokon elhelyezett német ágyúk Dower környékét lőtték. A tüzelés reggel hét órakor megszűnt.

Berlínből jelentik (Német Távíráti Iroda): A véderőőparancsnokság közli:

Még a német légiő karácsony másodnapján sem támadta meg az angol szigetországot, az angol repülők e napon és a rákövetkező éjszakán bombatámadásokat intéztek a megszállott Franciaország repülőterei, kikötőépítményei és városai ellen. A francia polgári lakosság körében halottak és sebesültek vannak. Katonai berendezéseket nem találtak el. A légvédelmi tüzérség lelőtt egy angol gépet. A hadsereg és haditengerészet messzehordó ütegei december 27-én hajnalban tüzeltek a csatornában haladó ellenséges hajókra.

Berlínből jelentik (Német Távíráti Iroda): Tájékoztató katonai helyről nyert értesülés szerint angol repülőgépek tegnap este nemcsak

Londonból jelentik (Reuter): A tengernagy hivatali jelentése szerint az 1330 tonnás *Acheron* nevű torpedórombolót elsüllyesztették.

Newyorkból jelentik (Német Távíráti Iroda): A hűtőhajónak berendezett 12823 tonnás *Waiotira* angol tehergőzös szikratávíratában jelezte, hogy az ír partoktól északnyugati irányban 400 mérföldnyire, megtorpedózták.

EGYES AMERIKAI KÖRÖK MARELŐRE BEFOLYASOLNI AKARJÁK ROOSEVELT VASÁRNAPI BESZÉDÉT

Washingtonból jelentik (Német Távíráti Iroda): A Fehér Ház nyilvánosságra hozta azt a levelet, melyet 150 amerikai állampolgár, főként lelkesek, írók, egyetemi rektorok Roosevelthez intéztek. A levélben arra kérik az elnököt, kövessen el mindent, hogy biztosítsa a tengelyhatalmak feletti győzelmet.

Az *Associated Press* szerint a levelet azzal a szándékkal írták, hogy befolyásolják Roosevelt vasárnapra hirdetett beszédét.

Bordeauxot, hanem St. Mallo, Dinard-é és Lessayt is megtámadták. A hullámszerű támadások során az angol gépek válogatás nélkül dobták le bombáikat. Károkat nem okoztak.

Belgrádból jelentik (Bud. Tud.): Az albán hadszíntéren a karácsonyi ünnepek alatt sem szünetelt a harci tevékenység. A déli és északi frontszakaszon egyaránt heves támadások és ellentámadások folynak. Az olaszok főként Tepelini és Klisszura közelében hajtottak végre erős ellentámadásokat. Több görög katonai célpontot bombáztak, közöttük Korfut.

Valahol Olaszországban. Az olasz főhadiszállás 203-ik közleménye:

A kirenaikai határvidéken mindkét részről tovább folyik a tüzérségi és járőrtevékenység. Légierőnk is igen hatásosan működött. Bombatámadásokat hajtottunk végre egy előre-tolt támaszpont hajói, továbbá ütegek és gépjárművek ellen. Vadászgépeink harcra bocsátkoztak egy nagyszámú Gloster-gépből álló ellenséges alakulattal és három gépet lelőttek. Egy saját gépünk nem tért vissza. Kirenaika vidékén december 26-án reggel a tengerészeti felderítés egyik vízrepülőgépe bombázott egy ellenséges tengeralattjárót.

A görög harciéren tüzérségi és helyi jellegű tevékenység volt. Bombavető repülőgépeink eltaláltak kikötőberendezéseket, horgonyzó hajókat és a szárazföldi hadműveletekkel közvetlen kapcsolatban álló célpontokat. Az egyik támaszpontunk ellen irányuló ellenséges támadó kísérletet vadászgépeink haladéktalan beavatkozása megghusított. Három Blenheim-gépet lelőttünk.

Keletafrikából nincs jelenteni való.

Időjárás

Mérsékelt szél. Több helyen köd. Egyes helyeken, főként a déli megyékben kisebb havazás. A hideg tovább tart.

Pétain—Hitler és Flandin—Ribbentrop találkozára lehet számítani

Megszakítás nélkül folynak a német—francia tárgyalások

Belgrádból jelentik: A Politika vichy-i jelentése szerint a francia és német kormányok között a tárgyalások megszakítás nélkül folynak. Kétségtelen, hogy Laval befolyása jelentékenyen csökkent, Pétain eddigi intézkedései szerint kárt alapelve mellett, melyet találkozása alkal-

mával a Führer előtt kifejtett. Ha mint remélik, bizonyos vitás kérdéseket rövidesen tisztáznak, sor kerülhet január első napjaiban egy Pétain—Hitler találkozóra. Lehetségesnek tartják, hogy még ebben az évben létrejön egy Flandin—Ribbentrop találkozó, francia területen.

December
31Telefon 1801. **Belvárosi Mozdó.** Rákóczi-út 3.
Ejjel fél 12 órakor.December
31

3 óras kacagás!

3 óras kacagás!

Szilveszteri vidám kabaré

Fellépnek a nevetés nagy mesterei

Komlós Juci

a fővárosi operettszínház v. szupretti primadonnája.

T. Pogány Janka**Köszegi Duci****Beregi László****Hegyesi Ferenc****Tanay K. Emil**

a debreceni Csokonai-színház tagja.

Vathy 'S duó

Európai híri táncos pár.

Jacky Donald

stepp táncos.

Flick-Flack

komikus pár.

Színe kerülnek: Bohózatok, tréfák, mókák, énekek és táncok.

Ejtelkor malac- és pezsgősorsolás!

Helyárak: 70 fillértől 2 gengőig. Jegyelővétel a Belvárosi Mozdó pénztáránál.

„Győzedelmeskedni kell a népeket egymástól elválasztó gyűlölet és a kölcsönös bizalmatlanság fölött”

XII. Pius pápa karácsonyi szózata

Vatikánvárosból jelentik: (Stefani). A pápa kedden délelőtt fogadta a bíboros kollégium tagjait, akik kifejezték előtte karácsonyi jókívánásukat.

A pápa az üdvözlésekre válaszolva kijelentette, hogy semmiféle földi esemény nem tudja megzavarni Jézus születésének isteni misztériumát, mert bölcsőjénél minden emberi szenvedés orvosságot talál. A Szentatya a továbbiakban hangsúlyozta, hogy mind most, mint a háború után a vigasztalás munkájának, a keletkezett sebek begyógyítására kell irányulnia. Különös atyai gonddal emlékezett meg a hadifoglyokról és boldog, hogy képviselői által ezekhez eljuttathatta buzdító szavait.

Ezután a hadifoglyok, menekültek, valamint családtagjaik megsegítésére különböző országokban elindított mozgalmakról beszélt. Emlékeztetett az egy évvel ezelőtt tett kijelentéseire az igazságon alapuló világbékéről és hozzátette, hogy ezek a kijelentései ma is teljes mértékben időszerűek.

Beszédét folytatva emlékeztetett arra, hogy az egyháznak nem kell mindig magáévá tenni azokról az eljárásokról alkotott, néha ellentétes nézeteket, amelyekkel Európa jobb jövő

felé való átalakulásának jelenlegi kérdéseit meg akarják oldani. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a jelenlegi háborúból valamennyi nemzet töretlen lelkiállapotban kerül ki. A Szentatya az új rend lényeges követelményeit a következőkben adja meg:

1. A népeket jelenleg egymástól elválasztó gyűlölet feletti győzelem.

2. kölcsönös bizalmatlanság feletti győzelem.

3. győzelem az elv felett, amely a hasznosítást teszi a jog alapjává,

4. a világgazdaság terén fennálló túlságosan éles aránytalanságok megszüntetése, hogy valamennyi államnak megadják a megfelelő életlehetőségeket,

5. győzelem az önzés felett. Az önzés helyébe őszinte szolidaritásnak és baráti együttműködésnek kell lépnie.

Beszéde végén a Szentatya annak az óhajának adott kifejezést, hogy felelős férfiak méltányos megoldást találjanak az igazi új rend felállítására. Ezután áldását adta a világra. (MTI.)

A magyar királyi honvédség karácsonyi ajándéka a német haderő tagjainak

Berlinből jelentik. (Magyar Távirati Iroda) Vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter Keitel vezértábornagyhoz, a német hadsereg főparancsnokságának főnökéhez levelet intézett, amelyben a m. kir. honvédség karácsonyi és újévi jókívánatait tolmácsolja a német haderőnek. Egyben a magyar honvédség karácsonyi ajándékként felajánl a német haderő tagjainak 500 ezer drb. cigarettát, 250 ezer szivart, 220 ezer drb. gyümölcs- és húskonzervet.

A levelet a berlini magyar katonai titás távollétében annak helyettese, Nyikó Ferenc százados nyújtotta át a vezértábornagynak Karácsony másodnapján. A vezértábornagy halás köszönétét fejezte ki a m. kir. honvédség ajándékáért és viszonzta a karácsonyi, valamint újévi jókívánásokat, további sikereket és fejlődést kívánva a magyar királyi honvédségnek.

Meghalt Orbán Antal szobrászművész

Budapestről jelentik: (MTI) Orbán Antal szobrászművész tanár péntekre virradó éjszaka Budapesten, 53 éves korában meghalt. Temetése még nem történt intézkedés.

A nagynevű szobrászművész a következő nyilvános pályázatokon nyert első díjat: Zichy Nándor gróf szobra Budapesten, Tisza István gróf szobra Budapesten (Zala Györggyel együtt) és Prohászka Ottokár fehérmárvány emlékműve Székesfehérváron. Husz évig tanított az Országos m. kir. iparművészeti iskolában. Az utolsó öt évben ötvösmintázást és általános mintázást adott elő. Tanulmányai több ízben nyertek első díjat külföldön is. Brüsszelben két nagy díjjal tüntették ki. Itthon többek között a Ferenc József nagydíjat is megkapta, másik hét díjjal együtt. Művei közül az állam négy szobrát vásárolta meg. Egyik leghűségesebb barátja volt a nyáron elhunyt Márton Ferenc festőművésznek, akivel együtt a Székelyföld szülőtte volt. Hirtelen halálát általános nagy részvét kíséri. A jobboldali gondolat lelkes harcosa volt és mint ilyen a művészet megszervezésében vezető szerepet játszott. A katolikus egyházi művészetben szintén a élen járt. Leghíresebb műve a 14 szoborcsoportozatból álló Golgotha, amely Brüsszelben nagy díjat nyert.

Fontos pénzügyi és gazdasági javaslatok kerülnek az új esztendőben a Ház elé

Budapestről jelentik. A kormány az új esztendőben gazdag munkarenddel foglalkoztatja a képviselőházat. Fontos pénzügyi és gazdasági vonatkozású javaslatok kerülnek a Ház elé. A pénteki minisztertanács sorra veszi az egyes minisztériumokban elkészített törvényjavaslatokat és előrelátóan akkor döntene a javaslatok benyújtásának sorrendjéről is. Az igazságügyi minisztériumban teljesen elkészült a sajtójogi javaslat. Előrehaladott állapotban van a részvényreformjavaslat is. A pénzügyminisztériumban a belső kölcsön felvételéről és ezzel kapcsolatban az erdélyi nyereségek kölcsön kibocsátásáról szóló javaslat előkészítő munkálatai folynak. Előkészületben van a hadikölcsön-valorizációról szóló törvényjavaslat tervezete is.

24 új áramvonalas mozdonyt, és 800 vasúti kocsit készített a MAV a megnövekedett forgalom lebonyolítására

Budapestről jelentik: A trianoni kocsiparknak megfelelően Romániának 600 mozdonyt, 1050 személy és 12.000 teherkocsit kellett volna kiadni a bécsi döntés alapján Magyarországnak. Erre vonatkozóan a román hatóságokkal meg is indultak a tárgyalások, de a MAV-nak gondoskodnia kell addig is az erdélyi részek visszatéréséről. Ezért most 24 áramvonalas mozdonyt és 800 vasúti kocsit készített a MAV. A jövő évre 39 kisnyomtávú mozdony és 841 kocsit épül az erdélyi vasútvonalak részére.

Hat óra alatt nyomozta ki a rendőrség egy nagykarolyi betörés tettesét

Nagykarolyból jelentik. (MTI). Mellaun Gáspár itteni divatkereskedő üzletébe éjnek idején betörték, megfúrták a pénzeszekrényt és abból hétezer pengő készpénzt vittek el. A rendőrség hat óra leforgása alatt kinyomozta a tettest, Kinál István nagykarolyi lakos személyében, aki egy kiskorú lakatossegéddel együtt követte el a betörést. A tettes évekkel ezelőtt Mellaunál volt alkalmazásban mint tanuló és miután az általa beszédett pénzzel nem tudott elszámolni, elboacsajtották állásából. Ez év augusztusában egy ízben már betört volt munkaadójához.

Legújabb Korda-könyvek:

Loyolai Szent Ignác: Lelkigyakorlatos könyve	2.50 P
Szívós-Dónáth: Világáramlatok sodrában	3.—
Dr Erdely: Sacerdotium Aeternum	4.20
Nagy I. Győző: Békesség	1.80
Müller: Igazság és Elet	4.—
Wimmer Anzelm: A Boldogasszony keresztútja	4.—
Keresztes Szent János: Utmutató a tökéletes lelkiéletre	—30
Plus-Uhl: Krisztust sugározzuk	1.60
Trochu: Az arsi plébános	5.—
Plattner: Jezsuita mandarin	1.50
Vargha: Szűz Mária lelke	2.30
Müller: Jegyesoktatás	1.—
Gausz: A jeggyűrűért	3.—
Lenzen: Kő kövön nem marad	4.—
Zaymus: A rejtélyes örökség	2.50
Fehérvári: Isten békeje	1.50
Pál: Péterke utazása	—60
Pál: Nagymamák ünnepe	—60
Báró Zechné: Csillagok mesélnek	1.—

Fenti könyvek kaphatók a Magyar Lapok könyvosztályánál.

A XV. század lánoszavú szerzetese,
SAVONAROLA
 ma is az igazság erejével ható, mély
 zengésű verseit fordította magyarra és
 gyűjtötte kötetbe
PAKOCS KÁROLY
 Az irodalomtörténeti érdekességű kö-
 tet ára mindössze 1 P (30 Lei)

A jugoszláv kormány továbbfolytatja a horvátokkal való megértés politikáját

Belgrádból jelentik (Német Távíratí Iroda): Cvetkovic miniszterelnök Konstantinovic államminiszter kíséretében Zágrába érkezett. — Meglátogatta Sutelj dr pénzügyminisztert, aztán Macsek helyettes miniszterelnökhöz utazott, annak köpeneci birtokára. Ujságírók előtt kijelentette, hogy folytatják a horvátokkal való megértés eddigi politikáját, minthogy ez a politika bizonyult a legjobbnak és ez hozta a legjobb eredményeket. Ezt még a politika legnagyobb ellenségeinek is el kell ismerniök. A külpolitikával kapcsolatban Cvetkovic ezt mondta:

— Helyzetünk megszilárdult. Ez az általunk követett észszerű politikának eredménye.

Az élelmészeti helyzetről nyilatkozván azt mondta, hogy ebben a tekintetben először is azt kell nézni, milyen viszonyok között élnek más nemhadviselő államok. Érthető, hogy nem lehet minden úgy mint békében. A helyzet azért egészben véve jó.

Meghalt Örley Flóra, a békeidők nagy primadonnája

Nagy gyászt hozott a magyar színeszetre az idei karácsony: szerdán, karácsony első ünnepnapján hosszú betegség után, nyolcvanéves korában meghalt a magyar színjátszás egyik legnagyobb büszkesége: Örley Flóra, a békeidők országos híres primadonnája. Nagy időt élt, a magyar színészet három korszakát élte át a XIX. századvégtől átívelt művészetére a huszadik századba; tagja volt annak a magyar művészgárdának, melyik színpadi művészetünket világhírré emelte és tanuja lehetett — színpadkultúránk hanyatlásának, de újra fejlődésének is. Keveseknek adott a sors egyszerre olyan sok jót, mint Örley Flórának: igen előkelő, régi váradi családból származott, abból az úri fajtából, amely komolyan vette mindig a magyar kultúra fejlesztését: Örley Flóra itt nevelkedett a régi, híres Várpadon, ahol akkor a Ritoók, Saal, Medvigy, Frankó, Hlatky, Örley, Huzella családok körében emelkedett szellemű, zeneértő társaságok gyűltek össze a feledhetetlen Endrődy Sándor nótázásai mellett is szórakoztak. Örley Flóra fiatalon feltűnt szép énekhangjával, színjátszó tehetségével. Boldog volt, ha elmehehetett a régi fabódéba, ahol a kolozsvári színház játszott akkoriban tavasztól ősziig.

Feltűnt Nogáll püspöknek is Örley Flóra énekhangja s még maga biztatta a családot, hogy engedjék a színpályára. Örley Flóra Pestre került, ahol a színiiskolában tüneményes gyorsasággal bontakozott ki tehetsége s hamarosan az ország legünnepeltebb primadonnája lett. A kolozsvári Nemzeti színháznál kezdte nagyívű pályáját, majd Nagyváradon játszott éveken át s minden fellépése bensőséges, forró ünneplés volt. Idő múltán kitűnő komika lett Örley Flórától s a budapesti Vigaszínházban aratta sikereit. Néhány év előtt visszavonult a színpadtól s színiiskolában tanította a legújabb generációt.

Legutoljára néhány év előtt lépett színpadra Budapesten, ahol a Hamburgi menyasszony komika szerepében bucsuzott el a színpadtól és a közönségtől. Ez egyik legkedvesebb szerepe volt.

Örley Flóra fél évvel ezelőtt kezdett betegkedni s az agg művész nő keresztényi megadásal tűrte a kor és a betegség szenvedéseit, melyektől szerdán bekövetkezett halála váltotta meg. Temetése Budapesten, a kerepesi úti temetőben lesz, szombaton délelőtt 11 órakor.

Dr Hlatky Endre Nagyvárad főispánja Örley Flórának nagynénjét gyászolja.

Katonái között töltötte a karácsonyi ünnepeket Hitler vezér és kancellár

A katonák a legnagyobb elszántságról és a győzelembetett bizalomról tettek tanúságot

Berlínből jelentik (Német Távíratí Iroda): A Führer a karácsonyi ünnepeket az idén is nyugaton, katonái között és munkásai között töltötte. Elsősorban azokat az egységeket látogatta meg, melyek az utóbbi hónapok Anglia elleni támadásaiban szakadailanul résztvevtek. Egyik beszédében hangsúlyozta, hogy feltétlenül bizossággal hisz a német győzelemben.

— Előttünk a boldogság és ezzel együtt népünk jövője, — mondotta, — mögöttünk a legkeservebb tanulságok Rendíthetetlen az elhatározásunk, hogy ebből a háborúból a jobb és szebb német birodalomnak kell kialakulnia.

A Führer meglátogatta a parlamenti üteget karácsony első napján délelőtt, majd délután Boulogneba ment át. Az estét szűkebb körben, munkatársaival töltötte. Meglátogatta az egyik legnagyobb sikereket elért repülőrajt is. Az ünnep második napját katonái körében töltötte. Mindenütt lelkesedéssel fogadták. A katonák mindenütt a legnagyobb harckészségről és a végsőkig való tudatos elszántságról, valamint a győzelembetett bizalomról tettek tanúságot.

Berlínből jelentik (Német Távíratí Iroda): A Führer mint a véderő legfőbb parancsnoka Dürbeck századosnak, aki légeraját Norvégiában, Hollandiában, Franciaországban és Ang-

liában, nehéz küzdelmekben, kiváló sikerrel vezetette, a vaskereszt lovagkeresztjét adományozta.

„ANGLIA NE VÁRJON CSODÁT AMERIKÁTÓL...”

Newyorkból jelentik (Német Távíratí Iroda): Layton angol közellátásügyi miniszter, aki memrégiben tért vissza az Egyesült Államokból, újságírókkal folytatott megbeszélése során figyelmeztetést intézett az angol közvéleményhez, hogy Anglia ne várjon csodát az Egyesült Államoktól. Az Egyesült Államok minden segítségnyújtást ahhoz mér, hogy nemhadviselő szerepét hat hónapig nem változtatja meg. A lakosság hangulata az amerikai csapatok kiküldése ellen van, részben emberieségi okokból, részben pedig azért, mert meggyőződése, hogy a csapatküldés beavatkozást jelentene egy olyan európai ügybe, amelyben az Egyesült Államok nincsen érdekelve.

Washingtonból jelentik (Reuter): Early, Roosevelt személyi titkára nyilatkozott Roosevelt vasárnapra jelzett rádióbeszédével kapcsolatban. Véleménye szerint Rooseveltt a Nagybritanniának nyújtandó segítségről fog beszélni, de nem várható, hogy határozott számadatokat jelölne meg.

De Valera fegyvereket kért az Egyesült-Államoktól Irország megvédésére

Washingtonból jelentik (NST): Dublini jelentés szerint De Valera korszteri fegyvereket kért az Egyesült Államoktól az Ir Szabadállam megvédésére. De Valera beszéde igen nagy felütést keltett, mert első ízben történt, hogy ír államférfi ilyen kérelemmel fordult az Egyesült Államokhoz.

Rómából jelentik (Stefani): Churchill legutóbbi beszédével kapcsolatban az olasz lapok felháborítónak mondják, hogy Angliának volt bátorsága Olaszország iránti barátságára hivatkozni. Ennek a barátságának igazi jellegét méltóan bizonyította az a magatartás, melyet Anglia a közelmúltban az Olaszország elleni megtorló rendszabályokban tanúsított. Churchill abban reménykedik, hogy megbonthatja az olasz nép egységének szilárd gránitkövét. Hiú

reménykedés ez és a beszéd éppen ellenkező hatást keltett az olasz közvéleményben.

A Popolo di Roma szerint Churchill bebizonyította, hogy nem ismeri az olasz nép lelkületét és hogy csak megvetés tölti el az olasz népet irányában. Ez a beszéd még jobban megszilárdítja, ha lehetséges, az olasz nép tántoríthatatlan ragaszkodását a Duce irányában és még szorosabba kovácsolja Olaszország és Németország összetartását a küzdelemben, melyet a plutokráciák zsarnoksága ellen folytatnak.

Newyork. A Mai Nap írja (NST): Bruchitsch német hadsereg főparancsnok karácsonyi rádióbeszéde igen nagy figyelmet keltett az Egyesült Államokban. A lapok különösen azt a részt emelik ki, melyben azt mondja:

— Tudom, mindannyian égtek a vágytól, hogy elindulhassatok Anglia ellen. Várjátok a vezér parancsát!

Londonból jelentik: A belgrádi Politika jelentése szerint Margesson hadügyminiszter tegnapi beszédében felhívta a figyelmet a középkeleten folyó nagyarányú előkészületekre, amelyek a harcok végső kifejlődéséhez fognak vezetni.

— Csapataink sikerétől függ, — mondotta — hogy Líbiában az események milyen irányban fognak fejlődni.

Japán megnemtamadási szerződést köt a Szovjettel (?)

Rómából jelentik (MTI): A Popolo di Roma tokiói keltezésű vezércikkében annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy Japán a közeljövőben megnemtamadási szerződést köt a Szovjettel. Ezt a felfogást azzal indokolja, hogy nemsokára olyan helyzet állhat elő Japán számára, amilyenben Németország volt 1939 nyarán, amikor a birodalom keleti határainak védelme szempontjából volt szükség erre. Most Japánnak nyugati és északi határai miatt van szüksége a szerződés megkötésére.

Seftelések a krumpli körül

A burgonya a legfontosabb élelmiszerek egyike, különösen ma, midőn a búza- és liszt-készletekkel nagymértékben kell takarékoskodni. Szerencsére burgonya termelt elég az elmúlt gazdasági évben; az anyaországbeli krumplitermő vidékeken van elegendő készlet. A burgonya manapság magyar viszonylatban is sokkal inkább tekinthető a szegény ember kenyérének, mint békés, jobb időkben.

Fontos tehát, hogy a burgonyakereskedelem lelkiismeretes, hozzáértő, keresztény magyar kezekben legyen.

Azért mindenki az elégtétel érzésével fogadta a katonai közigazgatás idejében a nagyváradai városparancsnok intézkedését, amely a piaci burgonya-elárúsító barakkokat magyar kereskedőknek juttatta. Ezek a magyar kereskedők szabályszerű adásvételi szerződéssel megvették a piacról eltávolított zsidóktól és az önként távozott románoktól az elárúsító bódékat és természetesen azonnal felvették a kapcsolatot a Belső-Burgenlandi Burgonyakereskedelmi Egyesület budapesti elosztóközpontjával, amely a hozzáérkezett megrendeléseknek megfelelően irányítja az áruszállítást a burgonyatermő vidékekről a kereskedőkhöz.

A szállítást a vagonhiány miatt csak nagy zökkenőkkel lehet lebonyolítani. A kereskedők olykor napokon át teljesen áru nélkül állottak s a közönség válsággal ostromolta a bódékat burgonyáért. Időnként azonban mégis érkezett több vagon krumpli is, amit a közönség legtöbbször még a bódék előtt megállott vagonokból azonnal szétkapkodott. Az új keresztény kereskedők korlátozás és üzérkedési szándék nélkül, maximált áron adták el a burgonyát s általában sok vagonra szóló újabb megrendeléseket küldtek az elosztó központnak, amely azonban az utolsó tíz napban nem irányított Nagyváradra egyetlen zsák burgonyát sem.

A kereskedők, akiknek nap-nap mellett állaniuk kell a lakosság ostromát, tanácstalanul állottak a kereslettel szemben. S akkor kiderült, hogy mialatt ők a központtól hozzájuk irányított árut maximált áron gyorsan kiárusították, a piacról eltávolított zsidóknak nem kevesebb, mint tízenöt vagon burgonya érkezett, amit azok különböző ellenőrizhetetlen helyeken tároltak, hogy aztán ellenőrizhetetlen áron boesássák forgalomba akkor, amikor a piaci bódések — akár az elosztó központ ügyvitelének késedelméi, akár pedig a vasúti közlekedés nehézségei miatt — nem rendelkeznek többé egy kiló burgonyával sem.

Ez az időpont már jóval a karácsonyi ünnepek előtt bekövetkezett s a zsidó tárolók előhozakodtak az ő tízenöt vagon burgonyájukkal. A piaci elárúsító barakkok tulajdonosai a fogyasztóközönségtől értesültek erről, amely megütközéssel vonta őket kérdőre: „Hogyan lehet az, hogy önöknek nincs egy szem, maximális áron forgalombahozható burgonyájuk sem, mikor a zsidók raktárai tele vannak?”

A piaci kereskedők, — akiket egyesek talán azzal is meggyanúsíthatnak, hogy összejárva a piacról eltávolított zsidókkal, másutt tárolják és árusítják a burgonyát, mert így akarják megkerülni az árszabályozást, — erre feljelentették a volt zsidó bódésokat, Dávidovicsot és Martont s a piaci kapitány le is pecsételte ezek burgonyaraktárait.

A piaci burgonyakereskedők egyidejűleg azzal a kéréssel fordultak a városi közlélményi hivatalhoz, hogy adják át nekik a zsidók által tárolt burgonyát a piacon történő elárúsítás végett. De a közlélményi hivatal azzal utasította el ezt a kérést, hogy a piacról eltávolított zsidók elvesztették ugyan a bódéjukat, de megmaradt számukra az elárúsítási jog. Ha tehát a piaci kereskedők ki akarják szolgálni saját vevőiket, utasítsák őket a zsidókhöz.

Ez a megoldás azonban nem felel meg a keresztény magyar kereskedelem felkarolására irányuló törekvésnek és még kevésbé annak az elgondolásnak, amely szerint az elsőrendű fontosságú cikkek forgalombahozatalában a zsidó üzérkedést lehetetlenné kell tenni. Ha a piacról

Szelezcky Zita elragadó alakítása Babay József művészi filmjében

RÓZSAFABOT

Ma és mindennap

Előadások: d. u. 3, 5, 7 és 9 órák.

Korona Mozgóban

eltávolított zsidók több árut kapnak a zúgárusítás számára, mint a piacon ellenőrzött kereskedők s — miután joguk megmaradt — megtehetik azt is, hogy a piaci termény-elárúsító barakkokban ügynökeikkel összevásároltatják a burgonyát különböző rejtett helyeken való tárolás céljából, akkor a legsúlyosabb sérelem éri nemcsak a keresztény magyar kereskedők, hanem a fogyasztóközönség érdekeit is.

Pedig az illetékes tényezőknek ezeket az érdekeket ma jobban szem előtt kell tartaniuk, mint valaha.

A piacon az egyik burgonyás bódé-tulaj-

donos egy környékbeli gazdaember, aki pénzre tette falusi ingatlanát, hogy Nagyváradon burgonya-, zöldség- és gyümölcskereskedést folytathasson. Vállalkozása némi hatósági támogatás mellett sikerrel kellene hogy járjon. De ha hetek óta nem kap a burgonyaelosztó központtól egy kiló buronyát sem, ugyancsak amikor a zsidók kedvükre tárolhatnak a központ jóvoltából; és ha vevőit — hatósági intézkedésre — a zsidó zúgáraitárhoz kell irányítani, — akkor valóban tragikomikus állapotokhoz jutunk, amelyekért a felelősséget valakinek mégis vállalnia kell a nélkülözö lakosság és a felháborodott keresztény magyar közvélemény előtt.

A jövő héten kezdődik a népszámlálás

Január elsején veszi kezdetét az új magyarországi népszámlálás, amelynek előkészületei már országszerte megtörténtek. Értesülésünk szerint a számláló lapokat már szétküldötte a statisztikai hivatal és így az új népszámlálás lefolytatása zavartalanul, a kitűzött időben megkezdődhet mindenütt.

A népszámlálás nem egészen újkeletű, sőt, — a legrégebb szokások egyike, amit Konfucius Su King című könyve is bizonyít. Konfucius szerint már Kr. e. 2000 évben tartottak népszámlálást Kínában, s a szentírás is tartalmaz adatokat a zsidók ókori népszámlálásairól. Egyiptom, a klasszikus Görögország, sőt az ókori Róma is készítettek statisztikai adatokat lakosaikról s a római censzusok már rendszeres népszámlálásoknak is tekinthetők. A középkorban Nagy Károly és Hódító Vilmos rendeztek népszámlálásokat, sőt — Szabó Károly történész szerint —

Szent István után is maradtak fenn ilyen statisztikai összeírások.

Az első rendszeres népszámlálást azonban Magyarországon II. József császár tartotta 1784-87-ben. Egy század múlva, 1872-ben, a szentpétervári statisztikai kongresszus határozta értelmében, tíz évenként minden államban népszámlálásokat kellett tartani, a zéróval végződő évek december 31-iki állapotai szerint. Az 1940-es év is zérós év, ezért is tartják most Magyarországon a népszámlálást.

Budapestben egyébként ötvenként van népszámlálás, öt év előtt is volt.

Az idén a népszámlálási adatokat az időszere törvényeknek megfelelően kihívtették s mintegy huszonhárom kérdőpontra kell felelni a népszámláláskor. Az adatokat házról-házra, lakásról-lakásra gyűjtik össze s a szükséges adatigazoló okmányokat kéznél kell tartani, hogy a bejegyzések ellenőrizhetők legyenek.

Kedvezően fejlődik Magyarország és Jugoszlávia árucseré-forgalma

A jugoszláv kereskedelmi miniszter nyilatkozata

Az Új Nemzedék jelenti Belgrádból: Andrez Ivo jugoszláv kereskedelemügyi miniszter nyilatkozott az Új Nemzedék belgrádi munkatársának, a magyar-jugoszláv kereskedelmi kapcsolatról.

— Általában a magyar-jugoszláv kereskedelmi kapcsolatok — mondotta — a jószomszédi viszonyra támaszkodnak. Ha a kereskedelmi forgalmunk terjedelmét és fejlődését az utóbbi nyolc hónap során, vagyis a magyar-jugoszláv kereskedelmi és fizetési szerződés megkötése óta vizsgáljuk, úgy örömmel állapíthatjuk meg, hogy kereskedelmi viszonyunk kedvezően és a létrejött szerződés szellemében alakult. A ma-

gyar gyáriparnak módjában lesz felhasználni a mi nyersanyagkivitelünket. Elsősorban fa- és bányatermékekre céloz. Magyarországot viszont nagyjelentőségű tényező lehet Jugoszláviában, a vasúti felszereléssel és villamosberendezéssel való ellátás szempontjából. A jelen helyzetben, amikor áruhiány mutatkozik a világpiacra és a háború következtében körülményes a szállítás, egészen bizonyos, hogy felfedezhetünk még új, eddig nem is sejtett árucseré-lehetőségeket. — Olyan többszázéves, hagyományos kereskedelmi kapcsolatok, amelyek mindig fennállottak a Duna-medencében és a Balkán államai között, a jövőben csak kimélyülhetnek. Magyarország és Jugoszlávia fel fogja használni az árucseré közvetlen lehetőségét és a szárazföldi utak védettségét. Kölcsönös megértéssel kell dolgoznunk. Fontosnak tartom még megemlíteni ebből a szempontból a kereskedelmi árucseré-állandó szervét, a Belgrádban székelő jugoszláv-magyar kamarát.

Jelentéstételre Ankarába utazott a bukaresti török követ

Belgrádból jelentik: A Politika konstantinápolyi jelentése szerint a bukaresti török követ, aki kormánya utasítására Ankarába utazik jelentéstételre, ma útutazóban Konstantinápolyba érkezett. A követől Ankarában a török kormánynak Romániával kapcsolatos különböző kérdéseiről óhajtának felvilágosítást kapni.

Merano szálloda

BUDAPEST IV., Bécsi-utca 2.

Központi fűtés. Hideg-meleg folyóvíz. Pensiórendszer. Igen mérsékelt árak. Olcsó havi bérlet.

A legkellemesebb családi ház a Belváros szívében

A propaganda és a hadviselés

A propaganda már ósidők óta kiegészítő része a hadviselésnek. Megnyilatkozásaiban mindig a kor viszonyaihoz alkalmazkodott és azt használta fel, amit a kor kulturális helyzete eszközeiben rendelkezésre bocsájtott.

Céljai mindig kétirányúak voltak. Egyrészt törekedtek a saját küzdőerőt, küzdőakaratot és elszántságot növelni, másrészt az ellenfél erejét, bátorságát, harci kedvét, hadiértékét lecsökkenteni.

Ezek a jelenségek mindig megnyilvánultak, ha az ellenfelek hadielőkészületei a közeli összecsapás lehetőségeire mutattak.

Fegyvere mindig a szó és a szellem volt, hatása a lelkében, a harcoló felek akaratát és küzdőerő változásaiban mutattak. Ennek következtében nagysága és hatása előre ki nem számítható, rendkívüli erőcsökkenéseket és erőtöbbleteket jelentettek, amelyek vagy közvetlenül, vagy közvetett utakon jelentkeztek.

Nemzeti történelmünk harcaiban is, mint kisértő jelenségek, különböző módon és különböző hatásokban mutathatók ki. Emlékszünk az árpád-házi kalandozások korára, amikor a csodálatos hadisikerek öseinket egy évszázadon át való harcra készítették és félelmetes haremódjuk az ellenfelek imába foglalt rettegéseit váltották ki; majd az Augsburgi csatavesztés következményeire, amikor is a visszatérő „gyászmagyarok” riasztó hírei alapján Géza fejedelem a további kalandozásokat megtiltotta és a magyarság állandó letelepedését rendelte el. Az így közvetett vonalon jelentkező propaganda hatása előbbinél az évszázados harcra, utóbbinál a harc beszüntetésére vezetett.

A tatárok a leigázott törzseket maguk előtt hajtották és azok rémületes elbűbélései révén igyekeztek az ellenségéknél félelmet előidézni.

Csodálatos eredményeket ért el Kapisztrán János sereggyűjtő szónoklataival. Egyéniségében rejltő büverejével hadsereget teremtett, pedig a magyar nyelvet nem is ismert és a nép nagyrésze szónoklatait meg sem értette.

Ugyaníly hatásokban mutathatók ki a kereszties hadjáratok propagandái.

Napoleon a magyarsághoz intézett proklamációjával az osztrákok harcoló erejét akarta csökkenteni a magyarság elválasztásával.

Kossuth lángoló szónoklatai a magyar honvédséget teremtették meg.

A világháború alatt különösen az angolok fejlesztették ki a propaganda szervezetüket. A Northcliff lord újságfejedelem által irányított szellemi harc a központi hatalmak haderejét volt hivatva elsősorban kikezdeni és annak küzdőerejét felmorzsolni. Ehhez járult Wilson amerikai elnöknek híres 14 pontja, amely a vérható tisztességes béke reményében, az ellenfelet végéreményben a fegyverek letételére bírta. Ezzel a propaganda a háború befejezésének egyik legfontosabb tényezője lett.

A központi hatalmak a harcra ezt a nemese nem nevezhető, de igen eredményes eszközt nem méltatták a kellő figyelemre és nagy horderejt nem látták át. Kihatásaira csak akkor döbbsen rá, amikor a világ közvéleményében az ellenük való megnyilatkozásokat utólag tapasztalhatták. Ez a békekötések szellemében jombolta ki magát legteljesebben.

A világháború után elsősorban a németek voltak azok, akik a propaganda eszközt, a technika minden vonalán, a legteljesebb mérvben beállították a politikai berendezkedésük és haderejük kiépítésének szolgálatába.

A nemzet öntudatának visszaadására és a nemzet méltóságának visszaállítására törekedtek. Ezért elsősorban haderőre volt szükségük. Ennek érdekében óriási propaganda tevékenységbe kezdtek az államon belül, hogy a népet a cél érdekében egységessé tegyék. A népi- és hadierőnek felvonulások, diszelvegek, ünnepek és egyéb más módon való bemutatása elsősorban a nemzet lelki erejének bámulatos megerősödését eredményezték. A szárazföldi, légi és tengeri haderő gyors megteremtése és fejlesztése lehetővé tette a politikai sikereket és területi gyarapodásokat, amik békekötés formában való bevonulások révén katonai diszfelvonulásokká lettek. A kifejlesztett erő pedig alkalmas volt a propaganda részére arra, hogy az ellenféllel szemben a mindenkor katonai fölényt kellőleg kidomborítsák.

A ma folyó háborúban a propaganda lankadatlanul folyik tovább. Ez legfőképpen a hadisikerek vázolásában, a hadijelentések szövegeiben jut kifejezésre. Irodalma és anyaga tehát határtalan. Eredményeit és működését mindannyian eléggé látjuk.

A helyesen vezetett propagandának egyik alapelve, hogy az a valóságot vagy a lehető valóságot hangoztassa. Hogy a megtévesztő propagandának mily káros hatása van, azt a német-lengyel háborúban a lengyelek részéről tapasztalhattuk, mely a német haderőt erőtlenné kezdte leges mivoltában tárta a haderő tagjai elé. Eredményét ismerjük.

A haderő szolgálatában működő propagandának elsőrendű hivatása, hogy a saját nemzete felé a haderő szükségességét, erejét, ütőképességét és fejlesztését propagálja, az ellenfeleiről pedig, a saját erő biztos tudata mellett, lehetőleg a valóságot megközelítő, de a saját fölény tudatát mégis elősegítő adatokat és híreket közöljön. Ez egyébként minden honpolgárnak is elsőrendű honfiumi kötelessége.

Aki a propagandával a saját nemzetét akarja megtéveszteni, az csakis az ellenfél ügyét segíti elő.

Szombaton este megnyílik a

Belvárosi Kávéház és Étterem

Szaniszló utca 5 (volt Unio klub)

Kétfogorás jazz és cigányzene

„Nincs olyan gát és nehézség, mely megakadályozna Olaszország győzelmét”

Viktor Emanuel, olasz uralkodó karácsonyi üzenete a hadsereghez

Rómából jelentik. Az olasz király és császár karácsonyi estjén üzenetet intézett az olasz haderő minden alakulatához. Az üzenet így hangzik:

„Katonák, kik a szárazföldön, a tengeren és a levegőben küzdtek! Ezen a napon, mely minden családnak szent, hálás gondolataim, erősebben, mint valaha, veletek vannak. Veletek, kik a szárazföldön, a tengeren és a levegőben jelentkeztek a Haza hívó szavára, küzdtek és küzdtek.

Leghőbb kívánságaim, szeretetemet, megbecsülésem és dicséretetm kifejezéseit akarom eljuttatni Hozzatok. Szemben álltok egy erős ellenséggel, de mindannyian be tudjátok bizonyítani, hogy semilyen veszély, semilyen gát, semilyen nehézség nem tudja megakadályozni a mi Itáliánk dicsőséges haladását.

A legőszintűbb kívánságaimat küldöm Nektek családjaitoknak. Az egész nemzet veletek van, a dicsőséges jövő bizonyosságának hitében.

Karácsony estjén

Vittorio Emanuele”.

Olasz válasz Churchill beszédére

Rómából jelentik: Annak ellenére, hogy hivatalos olasz körök bejelentették, hogy tekintettel a szent ünnepekre, nem tartják meg a minisztérium szokásos napi konferenciáját a külföldi sajtóképviselek részére, mégis összehívták a Rómában lévő külföldi újságírókat, hogy illetékes részről válaszoljanak Churchill angol miniszterelnök tegnapi esti beszédére, melyet az olasz néphez intézett:

Olasz illetékes részről a leghatározottabban kijelentik, hogy:

1. Churchill kijelentései az angol-olasz szolidaritásra vonatkozólag hamisak.

2. Igaz ugyan, hogy Olaszország az utolsó világháborúban együtt küzdött Nagy-Britanniával, de a háború után angol részről meg nem értést tapasztalt.

3. Olaszország sohasem feledheti el azt a

súlyos lépést, amelyet Anglia kezdeményezett, amikor öt évvel ezelőt, szankciókat léptetett életbe Olaszország ellen, mely lépés első volt az ilyenfajta ellenséges rendszabályok között.

4. Világosan bebizonyosodott, hogy a jelenlegi háború Anglia akarta, amikor garanciát adott Lengyelországnak.

5. Olaszországnak nem szabad a saját tengerén, miután Anglia tartja kezében a tengerkapuit, mely pontiról, mint az angol-olasz viszony egyik fő realitásáról Churchill óvatossá nem beszél.

6. Olaszországban a kormányzati rendszer és a nép egy egészet képez és valóban Anglia próbálkozásáról tesz bizonyosságot, amikor elmentét akar szítani a nép és a vezetők között. (Ennek a próbálkozásnak legjobb cáfolata az a tény, hogy a piemonti hercegnő, az olasz trón örökös felesége, a napokban kérte felvételét a fasiszta párt tagjai közé.)

7. Churchill miniszterelnök és Mussolini levélváltása csak azt bizonyítja, amit a Duce mindig kijelentett, hogy Olaszország sohasem tehet olyan lépést, mely nem egyeztethető össze a nemzeti becsületével.

Vasárnapra virradó éjjelkor kezdődnek a MAV vonalain a magyaránny személyforgalmi korlátozások

Az Esti Újság írja: Illetékes helyről nyert értesítés szerint a MAV. vonalain a személyforgalomban tervezett magyaránny korlátozások egy nappal később, vasárnapra virradóan éjjelkor kezdődnek.

Befejeződött az Amerikában élő külföldiek jegyzékbevétele

Newyorkból jelentik: (Reuter) Az Egyesült Államokban lakó külföldiek jegyzékbevétele befejeződött. Mától kezdve valamennyi külföldi, aki helyzetéről nem ad kielégítő felvilágosítást hathónapi börtönre és ezer dollár pénzbüntetésre ítélnék. A határozat nagy meglepetést keltett, mert az Egyesült Államokban élő külföldiek száma körülbelül 3.600.000 főre becsülhető.

Telefon: 1801.

Belvárosi Mozgó.

Telefon: 1801.

Aszlányi Károly országoshírű regénye filmen

Sok hű hó Emmiért

Főszerepben: Szelezky Zita, Jávor Pál, Csontos Gyula

Minden dicsérő jelet, ami filmreklámban szokásos, elmondhatnánk jogosan, de mi csak azt mondjuk, mindenki nézze meg, mert ilyet még nem látott.

Wal Dysnei szines pótkép. — Egy róka, sok móka hiradók.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30 P, félévre
15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.

Vasuti nyugdíjfizetés első napja december
30. hétfő. Január 3. péntektől már nem vehető
fel. Allomásfőnökség.

KINEVEZTEK AZ ÚJ POZSONYI NÉ-
MET KÖVETET. Pozsonyból jelentik (Bud-
Tud.: A Szlovák Távirati Iroda jelenti, hogy
Tisó József köztársasági elnök Elard-Laudin
János s. a. főcsoportvezetőnek, az új pozsonyi
német birodalmi követnek megadta a működési
engedélyt.

Postabélyegek Pétain képmásával. Vichyből
jelentik: (Havas) Vasárnap új postabélyeg jele-
nik meg egy frank értékben vörös színben, Pe-
tain tábornagy arcképével.

Üngyujtók — tűzkövek
Tiszay órásnál Rákóczi ut 6. sz.

ROOSEVELT SZÓZATA AZ EGYESÜLT
ÁLLAMOK NÉPEIHEZ, Washingtonból jelen-
tik (NTI): Roosevelt elnök az ünnepek alkalmá-
val szöveget intézett az Egyesült Államok
népeihez. Szövegében kifejtette, hogy az Egye-
sült Államok népei nem adták fel a reményt a
jobb világban. Még mindig remélik, hogy a
világ égető kérdéseit békésen is meg lehet olda-
ni.

FELOSZLATTAK A SZAKSZERVEZETE-
KET ROMÁNIÁBAN. Bukarestből jelentik: (MTI)
A kormány az összes munkásszervezeteket
feloszlatta. Vagyonukat elkobozták, helyiségei-
ket lepecsételték és szigorúan megtiltották szá-
mukra bármilyen tevékenységet. Ez az intézke-
dés nagyvisszatetszést szült a munkásság köré-
ben, mert az elkobzás nagy részben jóléti intéz-
ményeket érintett.

ROMÁNIAI MENEKÜLTEK KARÁCSO-
NYA BEREKSZÁSZON. Beregszászról jelentik:
Karácsonyra mintegy száz romániai menekült
érkezett Beregszászra, akiket a vonatnál dr.
Hubay Kálmán polgármesterrel az élen hiva-
talanosan fogadtak és nyomban meleg étellel lát-
tak el. A menekültek a karácsonyi ünnepre
Beregszász város vendégei lesznek, majd az
ünnepek után Bereg vármegye területén helye-
zik el őket.

Súlyos vasuti szerencsétlenségek Romániá-
ban. Bukarestből jelentik: (NTI) A karácsonyi
ünnepek alatt az országban két súlyos vasuti
szerencsétlenség történt. Aradtól keletre két sze-
mélyvonat összeütközött. A szerencsétlenség kö-
vetkeztében hat ember meghalt, sok súlyosan
megsebesült. Bukarest közelében egy személyvo-
nat belerohant az előtte futó személyvonatba.
A szerencsétlenség következtében egy utas éle-
tét veszítette, 11 megsebesült. A nagy havazás
miatt Romániában a vasuti forgalom csak ne-
hezen bonyolítható le. A hófúvások miatt a for-
galom sok helyen teljesen szünetel. Bukarest és
Brassó között több vonat megrekedt a nagy hó-
ban. Ghiurghiu—Ruszcuk között a kempforga-
lom teljesen szünetel.

Szaj- és körömfájás egy angol grófságban.
Amszterdamból jelentik: (Német Távirati Iroda)
Az angliai Buchingham grófságban járványos
szaj- és körömfájás lépett fel.

Megkezdte működését a hadigondozó bizott-
ság. Nagyvárad thj. város polgármesteri hiva-
tala ad 40670—1940. szám alatt az alábbi hirdet-
ményt adta ki: A hadirokkantak és más hadi-
gondozottak ellátásáról szóló 1933. évi VII. t. c.
végrehajtási utasításának 155. §-a értelmében
Nagyvárad város működési területén élő hadi-
gondozottak tudomására hozom, hogy a hadi-
gondozó bizottság megalakult és már működését
is megkezdte. A hadigondozó bizottság működé-
si helye a volt Körös utca most gróf Csáky Ist-
ván utca 42. szám alatti házban a kapubejárat-
tól jobbra lévő 2 szobában lesz. A helybeli hadi-
gondozó bizottság címe: Nagyvárad thj. városi
Hadigondozó Bizottság. Nagyvárad, 1940. de-
cember 23. Dr. Soós István polgármester.

Muráti, Szörényi,
Páger és Jávora ra-
gyogó vigjátéka

Sokat nevettem életemben, de ilyen jól még soha sem!

Igen vagy nem?

Természetesen az APOLLOBAN.

SZABADDÁ LETT A TŰZIFAKERESKEDE-
LEM. Köztudomású, hogy a földművelésügyi
minisztérium régebben zár alá vette a tűzifake-
reskedelmet. Az intézkedés következtében a fo-
gyasztóközönség körében bizonyos nyugtalanság
volt tapasztalható — s mint néhány nappal e-
előtt már megirtuk — a minisztérium a visz-
zacsatolt keleti és erdélyi országrészekben ismét
szabaddá tette a tűzifakereskedelmet. A minisz-
terium ilyen értelmű rendeletét pénteken délelőtt
távirati uton közzölték Nagyvárad városával.

JANUÁR 5-ÉN JELENNEK MEG A MŰ-
VÉSZ-BÉLYEGEK DISZBLOKKJAI. Buda-
pestről jelentik (MTI): A Művészetért című
bélyegsorozat, amelyet a magyar művészet pár-
tolására adtak ki, meleg fogadtatásra talált a
közönség körében. A bélyeggyűjtők érdeklődése
olyan hatalmas volt, hogy a kiadott sorozatok
müind elfogytak. Január 5-én jelenik meg a
díszblokk, amelyből 100.000 darabot készítenek.
Bélyeggyűjtők máris felkészültek a blokkok be-
szerzésére.

Otthona kényelmes és izléses lesz, ha „Arta”
butorokkal rendezi be. „Arta” Butorcsarnok
Nagyvárad, Gróf Bethlen István utca, Pannonia
szálló mellett.

KISEBB FÖLDRENGÉS SEVILLÁBAN.
Sevilla (NTI): Csütörtökön hajnalban Sevilla
környékén kisebb földrengést éreztek. A föld-
rengés csak néhány helyen okozott jelentéktelen
kárt.

Legszébb, legolcsóbb fényképek

RONA fényképésznél
Nagyvárad, Telekv-utca 4.

Temetés. Sólyom Sándor 87 éves korában
meghalt. Temetése pénteken délután volt a Ha-
lász utcából. — Lippay János építőiparos 80
éves korában meghalt. Temetése szombaton dél-
után 2 órakor lesz a Gyár utca 61. számú gyász-
háztól. (Erdélyi „Concordia“.)

Jugoszláviában 160 százalékkal emelik az új-
ságok árát. Belgrádból jelentik: A jugoszláv la-
pok az anyagárak nagymértvű emelkedése miatt
elhatározták, hogy az újságok árát január else-
jétől kezdve 100 százalékkal felemlik.

Hús lakóházat pusztított el a tűzvész. Mi-
lánból jelentik: (Német Távirati Iroda.) A Cor-
tina Dampazzo melletti Vinijoban a tűzvész el-
hamvasztott 20 lakóházat és 23 pajtát, 35 család
vált hajléktalanná. Az állatállományban is nagy
a kár.

Ha részeket ülnek a gépkocsin... Bukarest-
ből jelentik: (MTI) Ploesti közelében egy teher-
gépkocsi, amelyen a vezetőn kívül négy munkas
ült és valamennyien részek voltak, nekiszar-
ladt egy leeresztett sorompónak, azt átörte és
belerohant az ott veszteglő mozdonyba. A vezető
szörnyethalt, a négy munkást haldokolva szállí-
tották kórházba.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

MEGVERTEK A JÓKAI-UTCÁBAN POL-
GÁR GYULÁT. A FRADI CENTERHALF-
JÁT. Budapestről jelentik: Az éjszaka a Jó-
kai-utcában hangos botrány játszódott le. Csö-
möre Imre postás hazafelé igyekezett meny-
asszonyával, amikor megszólította őket egy erő-
sen ittas állapotban levő fiatalember. Szóvál-
tás keletkezett, majd, mivel az ittas férfi go-
romba megjegyzéseket tett, Csömöre nekiugrott
s megütötte, hogy az a földre zuhanj. A vereke-
désre nagy tömeg verődött össze, rendőr ke-
rült elő, majd kihívták a mentőket s a földön
fekvő fiatalembert a Glück-szanatóriumba vit-
ték. Itt kiderült, hogy az éjszakai verekedés
hőse Polgár Gyula, a Ferencváros centerhalfja.

Elütött egy gépkocsit a váci személyvonat.
Vácról jelentik: (MTI) Szerdán este egy Vácról
Csörög felé haladó autót, melyet vitéz Gerinczy
István joghallgató vezetett, az uton keresztül
haladó személyvonat elütött. A kocsiiban levő
Wagner Erzsébet szödi lakos életét veszítette. Ge-
rinczy kirepült a kocsiból és agyrázkodást szen-
vedett. Gerinczyt kórházba szállították. A sze-
rencsétlenség ügyében a vizsgálat megindult.

A PATHÉ-FILMGYÁR EGÉSZ VEZÉR-
KARÁT BEBŐRTÖNZTEK. Párizsból jelen-
tik (NTI): Pathé Náthánt, az ismert Pathé-
filmgyár tulajdonosát, továbbá Natansel Tan-
nensacokot (Pernhard Nathant) és két más tár-
sát letartóztatták és jogerős ítélettel 5, 3, illet-
ve 2 évi börtönre ítélték. Az elítéltek felebbze-
tek az ítélet ellen, azonban a bíróság elutasította
kérelmüket.

SAN REMO

Györki Sándor
virágüzlet

Nagy választék legszebb és legolcsóbb
kosarak, csokrok és koszorúkban.

* A „Sok hűhó Emmiért” című film bemuta-
tójával kapcsolatban kellemes meglepetésben ré-
szesíti a Belvárosi mozgó igazgatósága a néző-
közönséget. A Sok hűhó Emmiért nagyszerű
film vigjátékával kapcsolatban Szelezky Zita 3
napig vendégül látja Budapestben (utiköltséget is
fedezve) azon szerencsés nagyváradi nézőt, aki
legtalálabban írja meg röviden, hogy mi teszi
Szelezky Zita nagyszerű alakítását a „Sok
hűhó Emmiért” című filmet eddigi legnagyobb
sikerévé. Pályázhat bárki, aki jegyével igazolja,
hogy a filmet látta. Pályázati határidő 1941. ja-
nuár 2. Eredmény hirdetés 1941. január 5-én a
Belvárosi mozgóban és a helyi lapokban. A sza-
vazó lapok a Belvárosi mozgó urnájába doban-
dósk!

Karácsonya a Katalin-telepen. Soha még
ily gazdag karácsonya nem volt a Katalin te-
lepi gyermekeknek, mint az idén. Ez volt éle-
tükben az első magyar karácsony! Az irtalmas
nővérek budapesti, keszthelyi, kaposvári stb.
intézeteiből küldtek szeretet csomagokat. De-
cember 23-án délután 3 órakor Szedenik
Ferdinánd lazarista atya, a Katalin telepi
Missziós rendház főnöke osztotta ki a sok
ajándékot. 35 gyermek kapott kalácsot, cukrot,
meleg ruhát, cipőt, harisnyát, sapkát, játékot
és nem utolsósorban: rózsás, tükrös mécska-
lácssziveket Keszthelyről. Az Andrányi cég is
10 pengővel járult hozzá ehhez a boldog kara-
csonyhoz. Isten fizesse meg jó magyar testvé-
reink áldozatkészségét! A betlehemi Kisdéd vi-
szonozom mindent, küldjön érte lelki békét,
örömet.

Jólsikerült műsoros táncstély Székelyhidon.
Karácsony másodnapján a Fürdő vendéglő
nagytermében szépsikerű műsoros táncstélyt
rendezett a Római Katolikus Leányegylet. A mű-
sor bevezetésképpen Marjalaky-Szupka Tibor
mondott ünnepi beszédet „Az első magyar ka-
rácsony” címmel. Szabó László II. elemista a
Magyar gyermek karácsonya című verset sza-
valta el, majd az egyesület műkedvelői vidám,
nevetgető kis jeleneteket, egyfelvonásos vigjáté-
kokat adtak elő. Színrekerült a Pletyka, a fo-
nóban szól a nóta és Hány óra Zsuzsi. A tehet-
séges műkedvelők nagy rátermettséggel alakítot-
ták a tréfás szerepeket s kedves, de-ús estét
szereztek a közönségnek. A szereplők névsora a
következő: Lehoczki Mária, Katona Anna, Hasz-
nosi Margit, Balogh Veronka, Pozsony Rózi,
Szamos Margit, Tóth Mariska, Molnár Ilona,
Schmausz Vendel, Ruska János, Katona Lajos,
Javorek Irén, Debreczeni Eva, Nagy Erzsébet,
Greskó Mariska, Galamb Ilona, Schmausz An-
na, Javorek József, Debreczeni Dezső, Tantai Jó-
zsef, Tóth Ferenc és Szamos István. Szabó Mar-
git az Erdélyország című hazafias költeményt
szavaltta el. A műsort Babics László hittanár
kedves, közvetlenhangú felszólalása és a Him-
nusz zárta be. Megkezdődött a tánc s a közön-
ség a kora reggeli órákig maradt együtt a leg-
jobb hangulatban. A szereplők betanítását és a
mulatság megrendezését Lakatosné Balázs Mag-
da római katolikus tanítónő, a leányegylet ügy-
buzgó vezetője végezte a szokott ügyességgel és
ákrültekintéssel.

Közgyűlési meghívó.

"Ledkál" Vállalatok r. t. nagyváradai Erzsébet utca 15. szám alatti bejegyzett cég, tisztelettel meghívja részvényeseit saját helyiségében 1941. január hó 6-án déli 12 órakor tartandó rendkívüli közgyűlésre. A közgyűlés tárgysorozata:

1. Igazgatósági jelentés.
  2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság lemondásának tudomásulvétele és a felmentvény megadása.
  3. Új igazgatóság választása.
  4. Új felügyelőbizottság választása.
  5. Alapszabályok módosítása.
  6. Esetleges indítványok.
- Azok a részvényesek, akik szavazati jogukat akarják gyakorolni, kötelesek részvényeiket legalább 3 nappal a rendkívüli közgyűlés határideje előtt a társaság pénztáránál letétbe helyezni.

Nagyvárad, 1940. december hó 27.

Igazgatóság.

Komoly háború folyik Sziám és Francia-Indokina között

Sanghaiból jelentik: Újabb jelentés érkezett a sziámi harcokról. Ennek értelmében a határ mentén lezajlott harcok során a sziámiak megszállták egy határfolyó közepén fekvő szigetet. A hadmozdulatra harcászati szempontból volt szükség. Francia-indokina részről rövidesen nagyobb erőt vontak össze a veszélyeztetett ponton és így sikerült a megszállást követő napon a sziámi katonaságot visszazorítani a folyó sziámi partjára.

Emlékezzünk...

1914. december 27. A volt nyiregyházi 14. közös huszárezred a románok elleni hadjárat alkalmával elfoglalta az ojtói szorosától délre fekvő 1364 méter magas Clabucul hegycsúcsot, mely az ezred állásait ezideig uralta.

A Clabucul oldalában emelkedik egy 1304 m. magas csúcs, mely az oláhoknak kitűnő ellentámadási alapul szolgált volna. Az ezred december 26-án hiába támadta, csak másnap 27-én birtokába venni ezt a fontos magaslatot.

Ebben a támadásban vett részt az ezred jobbszárnyán Kerülő György tartalékos szakaszvezető, géppuskás rajparancsnok, aki géppuskájának tűzével elborította a szívósan védekező ellenséget, majd géppuskáját karján hordva vett részt a rohamban. A puskát legott állásba helyezte és hatásos tüzelésével a hátráló ellenség soraihoz vakrémületet okozott. Nyomában ezután a románok három zászlóaljnyi túlerővel támadták meg még rendezetlen csapatunkat. De Kerülő szakaszvezető saját elhatározásából géppuskáját nyomban állásba vitte és a legkedvezőbb oldaltűzzel csakugy kaszálta az ellenség több sorait. A válságot az ő körültekintő és vitéz magatartása hátrította el, az ellenség minden további támadó kísérlete véres kudarcba fulladt.

Kerülő György szakaszvezető hősi magatartását az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

1914. december 29. Ezen a napon a volt esztergomi 26. közös gyalogezredbeil Farkas Tibor zászlós a Nida folyó menti Czarkóvnál, amidőn az oroszok a szomszédos ezrednél betörték és ennek következtében az ezrednél vakrémület keletkezett, megmentette a helyzetet.

A visszavonulás hírének ellenére a 72. gyalogezreddel határos szárnyszakaszával hőiesen kitartott és így megakadályozta azt, hogy a vakrémület ezredére átterjedjen. Még akkor is tartotta az állást, amikor veszedelmes oldaltűzet kapott, sőt bevárta a szuronytámadást is, melyben megsebesült.

Ezért a fegyvertényért Farkas zászlós az arany vitézségi éremet kapta.

35 perc Kolozsvar
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgépei.

A Magyar Légiforgalmi Rt.

járatái télen is közlekednek.

Felvilágosítás: Rákóczi út 10. sz.

Telefon: 11-17

Viharos esők és hófúvások világszerte

Belgrádból jelentik (Avala): Jugoszláviában a hatalmas hideg és havazások nagyban megnehezítették a forgalmat. Különösen Dél-Szerbiában okozott nagy nehézségeket a hideg. Több vasútvonalon csak óras késésekkel közle-

hegyvidéken 15 ember vesztette életét. A partvidéken tíz partort keresnek, akik elvesztek a nagy viharban.

Bukarestből jelentik (MTI): Konstanzában hatalmas hó- és szélvihar dühöng. A hullámok a tengerbe sodortak a rakparton felhagyott 140 vasúti kocsi a való szénét. A kár meghaladja az ötmillió leit. Hóviharakat jelennek az ország minden részéből. A vonatok nagy késéssel közlekednek. Sok helyen teljesen szünetel a forgalom. Bukarestben a félméteres vastagságot meghaladja a hóréteg. A városokban csak nagy nehézségek árán tudják a forgalmat lebonyolítani. Az ünnepek alatt a bérkocsi-forgalom hiányos volt s a villamosközlekedést is csak nagy nehézségekkel tudták fenntartani.

Istanbulból jelentik (Német Távíráti Iroda): A Törökország és Európa között fennálló vasúti forgalmat újból be kellett szüntetni, mivel az árvíz újabb károkat idézett elő Tráciában a vasúti szakaszon.

Havannából jelentik (Német Távíráti Iroda): Beljucalból jelentik, hogy egy szélviharban negyvenen vesztették életüket és százan megsebesültek. Az anyagi kár is óriási.

Frenczel Sándor

üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Épület üvegezés

Képkerepezés

Nagyvárad, Szt.-János utca 44

Telefon: 19-13

kednek a vonatok. Az autóbusszjáratok beszüntették forgalmukat.

Madridból jelentik (NTI): Spanyolországban napok óta nagy hideg uralkodik. Az átlagos hőmérséklet -15 fok. Aragóniában -5 fok hideg van. A hideg és a fagy mindenütt sok kárt okoz.

Sanfranciskó. (NTI): A kilenc napig tartó viharos esők és hófúvások következtében a

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

— **Ördöglovas** — filléres helyárrakkal. Szombaton délután 4 órakor kerül színre a bemutatós szereposztásában. Minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 5 személyre 4 pengő.

— **Csárdás kis kalapom.** Bihari Nándor és Máthé István magyar revü operettje legközelebbi előadásai szombaton este 8 óra B. bérletben, vasárnap délután 4 órakor, vasárnap este 8 órakor és hétfőn este 8 órakor, mindenkor a bemutatós előadás szereposztásában, rendes helyárrakkal.

— **A színház nagy szilveszteri kabaréja,** amely kedden este 8 órakor és kedden éjjel 11 órakor kezdődik, mindenben vezet. Kezdjük jókedvvel az újévet. Ezzel a jelszóval állította össze a színház igazgatósága a kabaré műsorát, amelyen 4 falrengető bohózat, villámtréfák, magánszámok, táncduettek szerepelnek, fellép az egész társulat. Nagy malac és ajándék sorsolás, újévi meglepetések, fővárosi műsor. Rendező Tihanyi Vilmos. Rendes helyárrak. Mindkét előadás teljes műsorral. Jegyek már válthatók a színház elővételi pénztáránál. Biztosítsa helyét.

Heti műsor:

Szombaton délután 4 órakor filléres helyárrakkal: **Ördöglovas.** Minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér.

Szombaton este 8 órakor: **Csárdás kis kalapom** B. bérlet.

Vasárnap délután 4 órakor: **Csárdás kis kalapom.**

Vasárnap este 8 órakor: **Csárdás kis kalapom.**

Hétfő este 8 órakor: **Csárdás kis kalapom.**

Kedden este 8 órakor és éjjel 11 órakor: **Nagy szilveszteri kabaré.** Villámtréfák, magánszámok, énekszámok, 4 falrengető bohózat, táncduettek. Az egész társulat felléptével. Nagy malac és ajándék sorsolás, újévi meglepetések. — Rendező: Tihanyi Vilmos. Fővárosi műsor. — Rendes helyárrakkal.

Szerdán, január 1-én délután 4 órakor. A szilveszteri kabaré megismétlése, teljes esti műsorral.

Szerdán este 8 órakor: **Az ördög nem alszik.** Zenés vígjáték.

— A fenti előadásokra jegyek már válthatók

A mozgóképszínházok műsora:

APOLÓ: IGEN VAGY NEM?

BELVÁROSI: SOK HÜHÖ EMMIERT.

KORONA: RÓZSAFABOT.

KÖR MOZGO: GÖRE GÁBOR VISSZATÉR.

TIVOLI: JÁNOS VITÉZ.

SPORT

Bajnokok Tornája

A bécsi Rapid 6:1 arányban lehengerelte a Ferencvárost

Bécsből jelentik: Karácsony másodnapján a Rapid, Osmark bajnoka saját pályáján látta vendégül a Ferencváros együttesét. A hideg idő és a nagy hó ellenére hatalmas közönség gyűlt össze a Rapid pályáján.

A két csapat *Mics* játékosvezető sápjelére így állt fel:

Rapid: Rafal — Wagner II., Sperner — Wagner I., Hofstatter, Skoumal, — Pitz, Kalbrek, Binder, Holecz, Pesser.

Ferencváros: Csikós — Szoyka dr., Tétrai, — Sárosi III., Polgár, Nagy II., — Kalocsai dr., Kiss, Finta, Sárosi dr., Gyetvai.

A mérkőzés várakozáson felüli eredményt hozott. A Ferencváros nem nagy reménnyel indult el a mérkőzésre, mert a méreteiben sajátoson kicsi Rapid-pályához sohasem tudott hozzászokni.

Az első félidőben a Ferencváros még egyenlő ellenfél volt, a második félidőben azonban a Rapid olyan hatalmas iramot diktált, amely teljesen megzavarta a Ferencváros védelmét. A hideg is nagyban befolyásolta a játékosok iramát.

A második félidőben a Ferencváros nagy rohamot indít a Rapid kapujára, azonban eredménytelen maradt.

A bírálatokból egyhanguan az tűnik ki, hogy a Rapid megérdemelten győzött.

ERDELYI KUPA

Nagybányai SE—WMSC 1:1 (1:0)

Nagybányáról jelentik: Hatszáz néző előtt játszotta le mérkőzését az Erdélyi Kupáért a WMSC a nagybányai csapattal. A nagy hideg ellenére igen heves iramu, szép játék alakult ki. A nagybányai csapat sokkal jobb volt, mint a WMSC és kicsi szerencsével könnyen győzhetett volna.

Az eldöntetlen után az a helyzet alakult ki, hogy a WMSC jut tovább és a Ferencvárossal játsza majd le az Erdélyi Kupa döntőjét.

A mezőgazdasági termelés helyzete és jövője

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamará, amely kiterjed Abauj-Torna, Borsod, Gömör-Kishont, Heves, Nógrád, Ung és Zemplén vármegyékre, az elmúlt napokban tartotta kamarai közgyűlését. Dr. Patay Sámuel, a Kamara elnöke mondta a megnyitóbeszédet, amelyből, mint bennünket is érdeklő részeket, az alábbiakat közöljük:

— A visszazertett országrészek megtartása áldozatot követel minden magyartól, így tehát elsősorban az ország többségétől, a magyar őstermelőtől, mert mint ismeretes, az ország terméseredménye kevesebb a múlt évinél, lakosságának száma a visszatért részek lakosai-val pedig örvendetesen jóval nagyobb lett. Sajnos, a románok az erdélyi részeket kiürítés közben kifosztották, úgyhogy átmenetileg köteleességünk a betéví falatunkat megosztani erdélyi testvéreinkkel. Ezt tesszük is és ha mostan takarékoskossággal és beosztással, majd az eljövendő béke jó éveiben bőségesen, mert Magyarország az Uristen egy természeti egységnek alkotta, amely minden fiának és lakosának megélhetését biztosítja. Ha akadnának olyanok, akik a készletek beosztását és igazságot elosztását kifogásolnák, — azoknak csak az a válaszó, hogy Európa összes államai között még mindig Magyarország él és táplálkozik legkevésbé rosszul és korlátozva.

— A magyar gazda feladata, hogy a mostoha időjárás és egyéb nehézségek dacára biztosítsa munkájával, szakértelmével a jövő esztendői termést, ami igazán nem könnyű feladat, de úgy érzem, fajtám találatkossága, szorgalma, élelmessége, ha kell igénytelensége meg fogja oldani ezt a kérdést is, mert tudja, hogy a haza ezt követeli.

— De nézzük Magyarországi mezőgazdasági termelésének helyzetét és a teendőket:

— Az 1940. évi termés kenyérmagvakban és pedig rozsban és búzában gyöngye közepes és tekintetbe véve, hogy szövetségeseinkkel szemben szállítási kötelezettségeink állanak fenn, szükségeseink mutatkozik a kenyérlisztnak tengeriliszttel és burgonyával való keverése.

— Arpatermésünk annak dacára, hogy az aratás előtti kimondottan jó hozamot ígért, a cséplés folyamán közepesre csökkent. Ennek következtében ajánlatos a takarékoskosság és a beosztás, mert tekintettel a rossz bortelemésre, a sörgyárak minden fajánálott tételt megvesznek, hogy sörrel pótolhassák a fogyasztásra alkalmas borkészlet hiányát.

— Zabtermésünk jónak mondható, tekintettel azonban a gazdasági év végével beállott teljes hiányra, itt is indokolt a beosztás, hogy a tavasszal esetleg bekövetkező erősebb fogyasztást el tudjuk látni.

— Tengeritermésünk, mely sokat ígért, a túlbő csapadék miatt későn érett be és csak jó közepesnek mondható a betakarítási eredmény, mert a vizállásos helyeken, főleg a legjobb tengeritermő vidékeken a hozam rossz volt. Számolnunk kell azzal, hogy beosztással elegendőnk legyen az emberi táplálkozásra és a sertés- és szarvasmarha hizlalására.

— A burgonya jó közepes termést adott, úgyhogy az ország szükségletét fedeznie kell.

— A hüvelyesek u. m. borsó és bab jó lencse közepes termést hoztak.

— Répa, cukorrépa, kerti vetemények jó termést adtak.

— Szalastakarmányban bő, de esőverte, ázott, tehát kiluzozott minőségű a termés.

— A dohány jó és a beváltási árakat a pénzügyminisztérium idejében emelte.

— Szőlőtermésünk rossz és a múltévi készleteket is figyelembevéve, csak éppen biztosítja az ország szükségletének újig való fedezését.

— A fenti termelvények árai, éppen a holdankinti gyöngye hozam miatt, a termelési költséget (egy pár kivételével, mint: cukorrépa, borsó, bab, lencse, dohány és takarmánymagvak) nem fedezik.

— De nézzük csak az állatállomány helyzetét és árait.

— Nagy általánosságban megállapíthatjuk, hogy szarvasmarha- és lóállományunk nagy hiányt nem mutat, ellenben ugyanez nem áll fenn sertés- és birkaállományunkra vonatkozólag.

— Szükségesnek látnám szárnyas állatállományunk erős emelését éppen a közszükségleti cikkek sorában nélkülözhetetlenné vált tojás termelése miatt.

— Ami az állatárakat illeti, ezekre is vonatkoznak nagyjában a termelvényekre mondottak.

— Nézzük már mostan a megállapított helyzet után, hogy mik lennének a teendők:

— Minden eszközzel arra kell törekednünk, hogy ősszel elmaradt szántások tavasszal idejében eszközölhetőek legyenek.

— Az ország őszi rozs- és búza-vetésterületénél mintegy 20—30% csökkenéssel, illetve kieséssel kell számolnunk a rossz időjárás és az igaerő hiánya miatt. Ezen hiány egyrészt tavaszi búzavetéssel, másrészt pedig árpa, zab és tengeri vetésével lenne pótolandó.

— Minden nyomatékkal fölhívom gazdasárcsapatunk figyelmét az olajos növények és a hü-

A színészek igyekezete sem tudta megmenteni a „Csárdás kiskalapom” című operett-revűt

A Szigligeti színház karácsony első napján este Bihary Nándor és Máté István Csárdás kiskalapom című revüoperettjét mutatta be. A darab, amely az anyaországban csak vidéki színpadokon kerülhetett színre, nem tartozik az igazgatóság szerencsés választásai közé. Lehet, hogy fényes kiállításal és jól betanított segéd-szereplők seregével sikerülhetett volna észrevételenné tenni a nyilván főként látványosságnak készült revű minden fordulatosságát nélkülöző cselekményét, szellemtelen párbeszédeit és silány zenéjét, de ezt a művészi leplezést a nagyváradi színház a rendelkezésére álló eszközökkel nem tudta megvalósítani, úgy hogy a darab és az előadás a kényesebb ízlelő közönség igényeit nem elégítette ki.

Az Amerikába készülő Gyöngyöshokrétaból ki kell, hogy maradjon a falu legszebb, legtehetségesebb leánya és legügyesebb legénye, mert az ügynök által kiszemelt táncos és dalos fiatalok nem akarnak elindulni a két „ágrólszakadtal”. A kiteszított leány erre csak álmában kél utra, de olyan családások érik, hogy megváltás számára a felbredés, annál is inkább, mert régi szerelme, Pista, három esztendő távollét után, épp akkor érkezik vissza — természetesen kellekőképp megzavargodva — Amerikából, hogy hűséges mátkáját boldoggá tegye.

A mese bő alkalmat szolgáltatott volna mulatságos jelenetekre, de a szerzők minden látható erőfeszítésük ellenére sem tudták ezt az alkalmat kihasználni, azért a szereplők hasonló irányu, dicséretes iparkodásai nem járhattak eredménnyel. A kitűnő Jurik Ica mégis mentette a menthetőt és különösen néhány táncszámával őszinte tapsokat aratott. Az ő játékaért érdemes megnézni a darabot. A többi szereplők közül Rappert Dódi, D. Kovács József, Nagy Ferenc, Felhő Ervin és Bihari Zoltán játszottak, jobb ügyhöz méltó buzgalommal, de a segéd-szereplőkön legfeljebb a rendező veritékének gyöngyözése volt észlelhető. Szathmáry Endre karnagy is mindent megtett a siker érdekében, de ehhez csaknem valamennyi zenészműt utra kellett volna komponálnia... Még csak azt óhajtanánk megjegyezni, hogy a hazafias jeleneteket nagy gondal kell kezelni a színpadon, mert különben könnyen eredményezhetik az eszme profanizálását. Operettszerzőknek nem szabadna Nagymagyarország térképét olcsó határok eszközével felhasználni, s a színház jobban tenné, ha mellőzné azokat az operetteket, amelyekben ilyen térfékes, kardsörtetéses jelenetek komolytalan és művésziellen beállításban elfordulnak.

Okvetlenül szerezzé meg könyvtára számára a napjainkban élt cirkuslovárnóból missziós apácává lett

Beáta nővér

életrajzát.

Mozifilmnél érdekesebb eseményhalmazt tár olvasója elé ez a bámulatos életrajz. Hősies bátorsággal mindenikben csodalkozást, apostoli lelkületével pedig az olvasóban lelki nekilendülést vált ki

Ára 3.40 Pengő

velyesek termelésének fontosságára a közellátás és iparunk szempontjából.

— A burgonyával bevetendő terület gyarapítása indokolt, mert ezen növény közellátásunkban nagy szerepet játszik és alkalmilag hiányt pótol.

— Cukorrépatermelésünk fokozásával cukorszükségletünket teljes mértékben fedezni tudjuk, sőt ha szükséges, készleteket is gyűjthetünk.

— Tengeri fokozottabb mértékben termelése az élelmézés és hizlalás szempontjából kívánatos és hogy magunkat a behozataltól teljesen függetlenítsük.

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Adás-vétel

Eladó
egy Simon-féle pedálos címbalom. Cím a kiadóban. 381

Teljes
kovácsszerszám eladó. — Nagyürögd, Silinka Péter. 380

Eladó
kocsmai berendezés, egy kifőző sparhell. Rimler Károly utca 1. szám. 379

Vendégülösök.
must eladó Kovácsnál, Pereces u. 14. 378

Eladó
váradi szőlőhegyen 6 hold gyümölcsös és szántó új lakóházzal és istállóval. Értekezni v. Barthou 7. Kotsis mérnök. 343

Különpéle

Ujság-makulatura
pok kiadóhivatalában kapható a Magyar La-

ÓRA ÉKSZER, DISZTÁRGYAK
NAGY VÁLASZTEK BAZÁR AZ AJANDEK BOLTBAN

Gierling János
NAGYVÁRAD, SZÉCHÉNYI U. 6.

Takarékoskodjunk
a fával, szereltesük fel cserépkályháinkat szabadalmazott égcsatornával, kizárólagos készítője. — Bessenyei kályhás, Huszár u. 23.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomdort igazgatója

(j. h.)

RESZULT A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RESZVENYTARSASAG KORFORGOGEPEN, NAGYVARAD, SZILAGYI DEZSO-UTCA 5. SZ.

Korcsolya
homoru élezés, zipzár javítás Singer műszerésznel, diákoknak aranydíj. Szilágyi Dezső utca 6. 221

Jégpálya nyitva
a színházi diszlektár (v. Crisana) udvarán. Mélyen leszállított idenybérletek. (Fizetve-selőknek, diákoknak, katonáknak külön kedvezmény.) Válthatók a helyszínen vagy bihari Szabó szállítási irodájában. Kossuth u. 16.

Mostanra:
Ruhatárak Vendéglők, Fűszerüzletek. — Nyárára fűrdőhelyen. Büffék. Bazár bérbeadók. Utca 3.

Lakás

Butorozott
szoba azonnalra kiadó. Saal Ferenc u. 29. szám. 383

Kényelmes
butorozott szoba kiadó. Lakatos utca 17. 345

Külön bejárattal
butorozott szoba azonnalra kiadó. Iskola u. 316

Allást kezes

Gépez
vagy üzemiakatosi állást keres, víz és gőzfűtés szerelésben is teljesen jártas. Ősi telep 57. utca 21. sz. 382